

Informace z jednání Komoditní rady pro mléko a hovězí maso při AK ČR ze dne 30. října 2024

4.11.2024 - | Akademie věd České republiky

Předseda komoditní rady Leoš Říha ve svém úvodním slově přivítal hosty, seznámil přítomné s programem a informoval krátce o stavu sektoru a jeho problémech. Aktuálně velmi skloňovaným tématem v zemědělském sektoru je ambiciózní plán Ministerstva zemědělství přesunout až 65 procent půdy v ČR do kategorie erozně ohrožených půd, a to i přes řadu argumentů AK ČR tuto zásadní změnu odmítnout a plošné zavedení podmínek DZES 5 v Česku nerealizovat.

AK ČR také opakovaně připomíná, že vláda dala slib zemědělské veřejnosti, že se nebudou zavádět další omezující opatření nad rámec těch, která stanovuje Evropská unie. Není možné, aby Česko bylo ve výměře erozních oblastí ambicióznější, než je průměr okolních členských států EU, jedná se tak jen o rozhodnutí české vlády, která bohužel takovými kroky přispívá k likvidaci českého zemědělství. Finanční náročnost 32 půdoochranných technologií při zavedení podmínek DZES 5 a jejich negativní vliv na prvovýrobu může mít samozřejmě i dopad na samotné ceny produktů na pultech obchodů, které se mohou kvůli těmto opatřením navyšovat. Předseda dále zmínil problematiku evropského nařízení proti odlesňování, navýšení rozpočtu kapitoly o 2 miliardy korun pro rok 2025 nebo vyplacení záloh na ekoschéματα do 15. dubna 2025.

Jako první z hostů vystoupil vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělání Petr Jílek z Ministerstva zemědělství a představil aktuální informace, konkrétně: SZIF vyplácí zálohy dotací s termínem zahájení 21. října a předpokládá se ukončení výplat do konce listopadu s odhadovaným objemem 9,5 miliardy korun. Harmonogram výplaty záloh je k dispozici na webu SZIF. Dne 29. října skončil příjem žádostí do 4. kola PRV s celkovou obálkou 6,3 miliardy korun. V rámci národních dotací (ND) byla pro rok 2025 navýšena alokace o 550 milionů korun pro DT 20. Zlepšení životních podmínek v chovech. MZe aktuálně připravuje Zásady národních dotačních titulů pro rok 2025 jejichž rozpočet bude dosahovat 3,75 miliardy korun. Prioritou MZe je podporovat živočišnou výrobu a programy na ni směřovanou budou v roce 2025 s historicky nejvyšším plněním 1,442 miliardy korun. Posílen byl i program na podporu na ozdravení chovů prasat a drůbeže a Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat. Program Q.CZ na mléko se ale již v dalším roce neotevře z důvodu překlopení financí do welfarových programů. Dále uvedl, že se v roce 2025 otevře nový podprogram pro welfare chovech ovcí a koz. MZe také hledá finance na podporu podniků poškozených povodněmi v roce 2024, a to i ze zdrojů EU. V rámci problematiky zavedení podmínek DZES 5 aktuálně ÚZEI připravuje dopadovou studii a VÚMOP bude školit zemědělské poradce ohledně zavedení těchto nových podmínek. Závěrem zmínil problematiku rituálních porážek a informaci k zelené naftě, která bude vyplácena s pololetními zálohami, pro co již je připravena prováděcí vyhláška.

Dále vystoupil Štěpán Kala, ředitel Ústavu zemědělské ekonomiky a informací k přípravě dopadové studie k zavedení podmínek DZES 5. ÚZEI primárně převzal podklady, které poskytly výzkumné ústavy monitoringu a ochrany půdy a zemědělské techniky. ÚZEI je schopen nastavit dopadovou studii pro DZES 5 dle nákladových šetření, které má interně k dispozici. V průběhu července ústav za podpory nevládních organizací rozeslal téměř pěti tisícům zemědělských podniků dotazníkové šetření, do kterého se zapojilo 601 respondentů, s jejichž daty je možné dále pracovat. Dále zmínil,

že ÚZEI si je vědom problému při zavedení podmínek DZES 5 u pěstitelů brambor, kterých se navržené půdoochranné technologie také týkají. ÚZEI navrhuje šetřit dopady těchto podmínek tzv. případovými studiemi na vybraných podnicích s vytipovanými plodinami a bude se analyzovat, zda došlo z důvodu tohoto vlivu ke snížení produkce dané plodiny či snížení rentability. Dalším problémem v sektoru bude počítání emisních faktorů a emisní stopy zemědělských produktů. V ČR existují firmy, které jsou již za úplaty schopny podnikům spočítat emisní stopu produktu, následně vyhotoví svůj průkaz, který ale není přenositelný, např. ve Francii mají certifikované analýzy pro počítání emisní stopy výrobku. Je nutné, aby v této věci MZe dalo případně požadavek na nákup této licence, kterou zakoupí ÚZEI od zaběhlých a renomovaných certifikačních orgánů.

Následovalo vystoupení Státní veterinární správy, vedoucího oddělení ochrany zdraví zvířat Tomáše Jarosila, který v úvodu zmínil problematiku katarální horečky ovcí. Infekce se rozšířila do Česka přes hranice z Německa a první případy byly zjištěny na Karlovarsku. Nyní je zasaženo 7 krajů a v nich evidujeme 67 ohnisek. V České republice je nařízeno ochranné pásmo kolem ohniska v poloměru 150 kilometrů, proto se jedná již o tak velké zasažené území a následkem toho jsme k 30. říjnu ztratili status „země prosté katarální horečky“. Nákaza se primárně týká ovcí, u skotu riziko nákazy není tak velké. Je třeba zdůraznit, že pro přemísťování zvířat je nařízeno PCR vyšetření, které plně hradí chovatel. Nyní je možné přemísťovat zvířata do těch zemí, které mají povolené výjimky ohledně katarální horečky u ovcí, tedy těch, které jsou také zasaženy. Zástupce SVS uvedl, že v Česku je schválená jediná vakcína proti katarální horečce, a to od firmy Bioveta.

Dále se ujal slova Jan Ďoubal z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů a věnoval se problematice evropského nařízení proti odlesňování, které iniciuje EU a bude se mimo jiné týkat i chovů skotu. MZe na podnět nevládních organizací apelovalo u Evropské komise o odklad tohoto nařízení a došlo tak k příslibu posunu o 1 rok, o kterém se bude jednat 14. listopadu a 6. prosince 2024 bude k tomuto tématu velké jednání v Bruselu. I přes pravděpodobný odklad bude každý členský stát EU muset tuto definici implementovat do své legislativy. V nařízení je i požadavek, aby výrobce prokázal, že výrobek po roce 2020 neprodukoval v rozporu s tímto návrhem nařízení, a tak bude toto deklarovat i retrospektivně, např. satelitními snímky.

Následovalo vystoupení ředitele Odboru společné organizace trhů Roberta Zavadila ze Státního zemědělského intervenčního fondu, který přítomné informoval, že dne 31. října skončil příjem dokladů pro dotační programy národních dotací u titulů Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc, Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka a Zlepšení životních podmínek v chovu vykrmovaných býků za rok 2024. K situaci na trhu s mlékem dále uvedl, že v srpnu a září 2024 skončily 3 producenti, v rámci organizace producentů je k dnešními dni v Česku 19 schválených subjektů, 1 producent se nyní schvaluje.

Na závěr se vedla diskuse k nastavení systému welfare hospodářských zvířat a zveřejněných záběrů špatného zacházení s hospodářskými zvířaty. Shoda je v tom, že jde o účelové a emotivní výstupy stojící na záznamech individuálního selhání zaměstnanců, s cílem poškodit celou živočišnou výrobu a postupně odradit společnost od konzumace mléka a masa. Prokazatelné je, že ze strany autorů záběrů dochází k porušení zákonů, které je nezbytné individuálně řešit. Komoditní rada se shodla, že reakce na tuto kauzu musí proběhnout za spolupráce s Policií ČR, MZe a dozorovými orgány.

Úřad AK ČR

<https://www.akcr.cz/txt/informace-z-jednani-komoditni-rady-pro-mleko-a-hovezi-maso-pri-ak-cr-ze-dne-30-rijna-2024>